

להפצת תורתו של הגהק
רבי הלל פאלאק זצלה"ה
אבדיק סאטרענען
בנעל הקודש הילולים

פרי קודש הילולים

בס"ד | בא תשפ"ה | גליון מס' 148 | שנה ג'

דברי תורה על פי הספה"ק "קודש הילולים"

כשנלקחת מהאדם הבחירה הרי זה מר כמות

והעתירו לך אלקיכם ויסר מעלי רק את המות הזה (שמות י, יז).

לבו, וכמו שנאמר בתחילת הפרשה (שם פסוק א) "כי אני הכבדתי את לבו וגו'", והרי זה מצב נורא ואיום, שרואה כי כלתה אליו ואל עמו הרעה, אך איבד את כח הבחירה.

יש לדקדק, במה שונה מכת ארבה מכל המכות, שאמר עליה פרעה "המות הזוה".

לכן ביקש ממשה, "העתירו לך אלקיכם ויסר מעלי רק את המות הזה", והיינו את מה שאינו יכול לבחור.

ונראה לפרש, שבמכה זו באו עבדי פרעה וזעקו (לעיל פסוק ז), "עד מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את האנשים ויעבדו את ד' אלקיהם הטרם תדע כי אבדה מצרים". ופרעה לא היה מסוגל לשמוע להם, כי השי"ת הכביד את

בני ישראל ללמוד מן הבהמות מוסר לעבודת ד'

וגם מקננו ילך עמנו וגו' כי ממנו נקח לעבד את ד' אלקינו (שמות י, כו).

לעבוד את ד' אלקינו, ומן הבהמות נלמד מסירות נפש לד'. וזהו שכתוב לעיל (י, ט), "ויאמר משה בנערנו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך". והיינו שלטענת פרעה "מי ומי ההולכים", היינו שלא כולם רוצים באמת לצאת למדבר, אשר אין בו לחם ומים, השיב משה שאין הדברים כן, אלא כולם ילכו. הזקנים, היינו החכמים שקנו חכמה (עפ"י קידושין לב, ב), ילכו מתוך חכמתם והבנתם מהי עבודת ד'. והנערים ובנינו ובנותינו, היינו נשים וקטנים וכל אלו שאין בהם דעת גבוהה להבין מעלת עבודת ד', גם הם ילכו, כי ילמדו מהבהמות שילכו מעצמם.

פעמים שבני האדם יכולים ללמוד עבודת ד' ומסירות נפש מן הבהמה, כמו שהיה בימי אליהו עם נביאי הבעל, שלא רצה הפר לזוח ממקומו, עד שאמר לו אליהו שגם על ידו יתקדש שם שמים (ילקוט שופטים רמז ריד). ולגבי אתונו של בלעם כתיב (במדבר כב, כח), "ויפתח ד' את פי האתון". וכן מצינו אצל רבינו הקדוש (בבא מציעא פה, א).

ואף כאן כשיצאו בני ישראל ממצרים לעבוד את ד', הלכו הבהמות מעצמן ולא רצו להישאר במצרים, כי רצו להיות זבח לד'. וזהו שאמר משה, "וגם מקננו ילך עמנו", ולא ירצו להישאר. והטעם לכך היה "כי ממנו נקח

ישראל אינם תחת המול אלא הם תלויים במעשיהם

החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם וגו' (שמות יב, ב).

ויש לדקדק למה כפל תיבת "לכם", החודש הזה "לכם" וגו' ראשון הוא "לכם".

אינא במדרש (ילקוט שמעוני קפח), "מה תלמוד לומר "לכם", לכם ולא לגויים וכו', שהגויים מונין לחמה וישראל ללבנה.

1. שאמר לעגל שיסכים ללכת לשחיטה, "כי לכך נוצרת". ועיין עוד לקמן תהילים ד"ה אדם ובהמה תושיע ד'.
2. א"ה. אפשר שהדיוק הוא דלעיל כתיב "בצאננו ובבקרנו נלך", וכאן אמר "וגם מקננו ילך" דמשמע מעצמו. ודוק.

למען אחי ורעי אדברה נא שלום! בעזרת השי"ת לקראת יומא דהילולא רבה של רבינו הגה"ק הלל בן רבי אליעזר זצ"ל שיחול ביום א' אדר הבעל"ט

מתארגנת קבוצה נכבדה מצאצאיו, להשתטח ולהתפלל על הציה"ק באוהל הצדיק זי"ע שבסאטרעגען ברומניה.
כל המעוניין לשלוח שמות לתפילה, או שליחות להדליק נרות על הציוון, יכול לפנות למערכת.
בנסיעה קודמת נשלחו למעלה מ-700 שמות לתפילה וב"ה רבים ראו את ישועת ד' בזכות הצדיק

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם
בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
קודש הילולים ח"א עמ' ז'

אותרנו, וכדי לפקוח את עיני ישראל שיידעו שהוא ברא את העולם. כי רק למי שבראו יש כח לשדד את מערכותיו, להפוך מים לדם וים ליבשה. ועל ידי שהוא משדד את מערכות הטבע עבור בני ישראל, מוכח כי כל הטבע והבריאה נבראו בעבורם ובעבור התורה שיקבלו.

זהו הרמז במה שישראל מונים ללבנה, כי הלבנה גדלה ומתקטנת, וכן ישראל עולים וחזרו יורדים, הכל לפי מעשיהם והם אינם תחת המזל. אבל הגויים מונים לחמה שאינה משתנית, כי הם תחת המזל.

וזהו שאמר הכתוב, "החדש הזה", היינו מאורעות החדש הזה, בריאת העולם ויציאת מצרים שהיו בחדש ניסן, הם "לכם" לראיה ולימוד ש"ראשון", היינו השי"ת שהוא ראשון לכל הראשונים, "הוא לכם", משגיח עליכם ולא הניחכם תחת המזל.

ונראה לפרש, דהנה אמרו חז"ל (שבת קנו, א) "אין מזל לישראל", שבני ישראל אינם תחת המזל אלא הם מושגחים על ידי הקב"ה בעצמו. וכדפירש הרמב"ן על מאמר הכתוב (דברים ד, יט-כ), "ופן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים וגו' אשר חלק ד' אלקיך אותם לכל העמים תחת כל השמים, ואתכם לקח ד' וגו'", שלכל האומות יש כוכב ומזל, אבל את בני ישראל לקח ד' להיות תחת השגחתו.

והטעם לזה, כי כל העולם נברא עבור בני ישראל, כמאמר חז"ל (הו"ד בפירושו רש"י בראשית א, א), "בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית". ואת זה ראינו ביציאת מצרים, דהנה השי"ת היה יכול להוציא את בני ישראל ממצרים ללא כל האותות והמופתים, ומה ששלח את משה לעשות את כל האותות והמופתים, היה זה מאהבת השי"ת

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשוץ

הטעם לשאלת הכלים מאת המצריים

מששים ריבוא, גם אם היו המצריים נותנים להם רכוש במתנה, הרי בודאי לא היה נותנים את כל אשר להם, ולא היה מתקיים 'ברכוש גדול' דייקא.

לכן אמר הקב"ה 'וישאלו' בלשון השאלה, לזמן מה, ואז השאלים המצריים רכוש רב. ותכלית ההשאלה היתה כדי שירדפו אחריהם, כמו שפירש רש"י בפרשת בשלח, עה"פ 'וייהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם', "נהפכו לרדוף אחריהם בשביל ממונם שהשאלים", אבל אם היו מקבלים איזה רכוש במתנה, לא היו רודפים אחריהם. וכיון שרדפו טובעו בים סוף, "וגדולה היתה בינת הים מביזת מצרים" (רש"י להלן טו, כב), וע"י שתי הביזות נשלם 'רכוש גדול'. וזהו 'ואחרי כן', אחר יציאת מצרים וקריעת ים סוף יצאו 'ברכוש גדול'. וד"ק וקל להבין.

דבר באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו' כלי כסף וכלי זהב.

פירש רש"י, אין 'נא' אלא לשון בקשה, בבקשה ממך, הזהירם על כך. שלא יאמר אותו צדיק, אברהם, 'ועבדום ועינו אותם' קיים בהם, 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' לא קיים בהם, עכ"ל. ויש להבין, מהו לשון 'הזהירם על כך', וכי יש צורך להזהיר על לקיחת כלי כסף וכלי זהב.

ונראה לי ליישב, ש'וישאלו' משמעותו על מנת להחזיר, וזה לא היה ניחא לישראל, שהרי הובטחו שייגאלו ממצרים לחירות עולם ולא יחזרו לשם. לפיכך אמר השי"ת למשה רבינו, "בבקשה ממך, הזהירם על כך", שיבקשו בלשון השאלה. והטעם לכך, כי לפי ריבוי העם, שיצאו יותר

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח משה צבי בנימין הי"ו ולחתנו הרה"ח חיים צבי אייזנבאך הי"ו
לרגל נישואי הנכד-הבן החתן יצחק דב ני"ו עב"ג הכלה תחי' בת הרה"ח משה ישראל שוטלנד הי"ו
הרב אברהם אליעזר הוס הי"ו ולחתנו הרה"ח שאול לייב וייס הי"ו לרגל נישואי הנכד-הבן החתן חיים ני"ו
עב"ג הכלה תחי' בת הרה"ח אברהם שלום אשר הכהן הי"ו
החתונה תתקיים אי"ה ביום ראשון ד' שבט באולמי ארמונות חן בבני ברק
הרה"ח ירמי' דושינסקיא הי"ו לרגל נישואי הבת הכלה תחי' עב"ג החתן יחיאל פרידמן הי"ו בן הרה"ח יוסף הי"ו
החתונה תתקיים אי"ה ביום שני ה' שבט באולמי ארמונות פרידמן בבני ברק
יהי רצון שיזכו לרווחת מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות
תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

נא להתפלל וללמוד לזכות הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת

מרת חנה ב"ר משה פרקש ע"ה, נלב"ע כ"ט טבת תשפ"ד
מרת בילא ב"ר שלמה לאזאר ע"ה, נלב"ע ד' שבט תשכ"ח
(סקירה נרחבת בגליונות 46,95 ניתן לקבל במערכת)

מרת חנה ב"ר משה פרקש ע"ה, נלב"ע כ"ט טבת תשפ"ד
הרה"ח אהרן ב"ר דוד ברויער ז"ל, נלב"ע ג' שבט תשפ"ג

תנצבה

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות
כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו
למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קדוש הילולים בהקדמה)